
VeeNET : Informatiesysteem Rundveehouderij

Eerste ervaringen en ontwikkelingen

S. Schermerhorn¹

Begin december 1988 is het VeeNET-project van start gegaan met 120 Friese Melkveehouders. VeeNET is een samenwerkingsproject van BCZF, CCLB, FRS/NRS, Gezondheidsdienst voor Dieren en KMV. De takorganisatie TAURUS coördineert het project. Aan het project wordt ook deelgenomen door het Consulentschap en de Standsorganisaties.

De VeeNET-Service-Computer levert de volgende informatie:

- Toepassingen met bedrijfsgegevens:
 - Melkaflevering,
 - Melkkontrolé,
 - Stier-Advies-Programma,
 - Melkgeld- en Voerkosten (Melvo),
 - Veeadministratie.
- Bedrijfsvergelijkingen.
- Algemene actuele informatie:
 - per organisatie,
 - Stierendatabank.
- Electronische postbus:
 - TELEGRAM (van/naar deelnemers/organisaties),
 - BESTELLING (sperma, veevoer),
 - ATTENDERINGEN (melkkwaliteit, melding van nieuwe uitslagen).

Bedrijfsgegevens

Juist de toepassingen met gegevens van het eigen bedrijf zijn kenmerkend voor VeeNET. De deelnemers zijn vooral geïnteresseerd in de gegevens van het eigen bedrijf.

Met een minimale hoeveelheid invoer kan de gebruiker de toepassingen gebruiken. De VeeNET-databank wordt dagelijks bijgevuld met bedrijfsgegevens door BCZF (data Melkaflevering), de CCLB (Melkgeld- en voerkosten) en NRS (Melkkontrolé, Stierendatabank, SAP en binnenkort Veeadministratie).

De VeeNET-databank maakt het ook mogelijk dat toepassingen onderling gegevens uitwisselen. Zo maakt de toepassing Melvo dankbaar gebruik van de

melkproductiegegevens die door de Zuivelbond worden aangeleverd. Omgekeerd rekent de CCLB de melkproductieplanning om, zodat de veehouder (zonder invoer) kan zien in hoeverre de productie afwijkt van de planning.

Eerste ervaringen

Het operationeel maken van de toepassingen met bedrijfsgegevens is niet eenvoudig. De gegevens worden uit de diverse computers via datacommunicatie overgebracht naar de VeeNET-Service-Computer. Voordat deze gegevens correct bij de melkveehouders op het scherm komen is er heel veel werk verzet. Deze toepassingen hebben kinderziektes gekend. Daarom worden de toepassingen één voor één in gebruik gegeven. Ook de algemene actuele informatie is wat langzaam op gang gekomen. Dat is geen technisch maar een organisatorisch probleem.

De VeeNET-deelnemers van het eerste uur hebben aangetoond over veel doorzettingsvermogen te beschikken. In het begin viel het aanbod van de informatie tegen, de gebruikers zien het systeem inmiddels stap voor stap groeien.

Kijkcijfers

De kijkcijfers zijn bemoedigend. Gemiddeld wordt er ongeveer 7 minuten per dag gekeken. Er wordt naar gestreefd dat de gebruikers bijna iedere contact met VeeNET maken. De rubriek "Nieuw in VeeNET" zorgt ervoor dat de gebruiker snel de laatst toegevoegde informatie kan overzien.

Gebruikersgroepen

De 120 deelnemers zijn verdeeld over 12 gebruikersgroepen, waarbij een bedrijfsvoorlichter van het Consulentschap een begeleidende taak heeft.

In de gebruikersgroepen worden de ervaringen, problemen en wensen besproken.

Ontwikkelingen

Communicatie

De gebruikers benaderen VeeNET via regionale PTT-inbelpunten. VeeNET kan vanuit iedere plaats

1) De auteur is projectleider VEEnet bij TAURUS (Tel: 05120-32422).

in Nederland tegen het lage telefoontarief (3 cent per minuut) benaderd worden. De 120 Friese melkveehouders maken gebruik van de inbelpunten Leeuwarden en Heerenveen. Het inbelpunt zorgt voor de doorschakeling (via Datanet-1) naar de landelijk opgestelde VeeNET-Service-Computer.

Het gebruik van Datanet-1 maakt een doorgroei naar grote aantallen gebruikers mogelijk. Tot voor kort was het gebruikelijk om een videotex-databank te benaderen met een wat aparte communicatiestandaard (V.23). Dit is nu geschiedenis.

Met VeeNET kan op verschillende snelheden gecommuniceerd worden:

V21:	80	tekens per seconde
V23:	120/7.5	tekens per seconde
V22:	120	tekens per seconde
V22bis:	240	tekens per seconde

Tevens wordt het MNP-protocol ondersteund, waardoor de modems zorgen voor een foutvrije overdracht.

De inbelpunten zijn zgn. VAP's (Videotex-Access-Points). Dat betekent dat er een stuk intelligentie in het inbelpunt zit. Dit leidt tot een efficiënt gebruik van Datanet. Wanneer een gebruiker bezig is met een invoerscherm of het intikken van een bericht, wordt er op dat moment geen verkeer over Datanet gestuurd. Het inbelpunt handelt de invoer af met de gebruiker.

VeeNET brengt de gebruikers voor het gebruik van Datanet 7 cent per minuut in rekening. De totale communicatiekosten zijn voor de gebruiker 10 cent per minuut.

In de eerste 2 maanden zijn er wat inbelproblemen geweest, omdat de PTT nog bezig was met de inrichting van inbelpunten. Momenteel verloopt het inbellen probleemloos.

80-karakter-videotex

Het medium videotex kende tot voor kort de hinderlijke beperking van 40 tekens per regel. Vooral in uitslagen (bijv. Melkkontrolle) bemoeilijkt deze beperking een goede presentatie.

Sinds enkele weken beschikt VeeNET over de optie 80-koloms-videotex. De onderdelen die bij 40 karakters niet goed uit de verf komen worden tevens in 80-koloms-schermen uitgevoerd. Vanzelfsprekend moet de gebruiker beschikken over apparatuur die deze optie aankan. De VeeNET-gebruikers beschikken over het PC-videotex-programma Supertel, dat 80-koloms-videotex standaard ondersteunt.

VeeNET houdt rekening met toekomstige gebruikers met eenvoudige apparatuur. Daarom wordt er niet compleet omgeschakeld naar 80-koloms.

Voor de algemene actuele informatie is de 40-koloms in feite beter. De beperkte ruimte dwingt de informatieleverancier om zeer compact te formuleren. De compacte formulering is een absolute voorwaarde. Iemand schreef eens: 'Het is een lange brief geworden, want ik had erg weinig tijd'. Lange elektronische brieven worden niet gelezen!

VeeNET-Data-Service

Over een aantal weken biedt VeeNET deze nieuwe functie. Naast schermpresentaties kan de gebruiker door een simpele menukeuze een file-transfer opstarten. Dit vindt plaats onder een protocol, dat de verzending controleert op foutloze overdracht. De file wordt automatisch weggeschreven op de PC van de veehouder.

TAURUS levert de veehouders een presentatieprogramma. Met dit programma kunnen de met VeeNET-Data-Service binnengehaalde uitslagen op het scherm teruggevraagd worden of uitgeprint worden. De prints zien er keurig uit. De beperking van 24 regels per scherm is opgelost.

VeeNET-Data-Service wordt in eerste instantie gebruikt voor:

- Jaarplan in de toepassing Melvo
- Uitslag Melkkontrolle
- Uitslag SAP
- Individuele diergegevens

Dit biedt mogelijkheden om de gegevens uit VeeNET (bijv. uitslag Melkkontrolle) zonder typewerk te benutten in een managementsysteem. Dit is een interessant alternatief voor het per post versturen van diskettes.

Nieuwe informatieleveranciers

- CAF
Sinds kort is de mengvoederindustrie CAF informatieleverancier in VeeNET. In het kader van de Cebeco-Handelsraad-groep kijken een aantal coöperaties mee naar de ervaringen van CAF in VeeNET.
- Meteoconsult
Momenteel worden de mogelijkheden bezien van een regionaal actueel agrarisch weerbericht via VeeNET. Een dergelijk weersverwachting wordt 6x per dag geactualiseerd. De informatieleverancier Meteoconsult verzorgt deze dienst al in het Vitak-project.

Service-Computer

TAURUS beschikt voor VeeNET over een Service-Computer die in technisch opzicht beheerd wordt door Agridata te Zutphen. Het gaat om een krachtig computersysteem dat kan doorgroeien naar een capaciteit voor honderden gelijktijdige gebruikers.

TAURUS beoogt een goede afstemming van ontwikkeling op automatiseringsgebied in de melkveehouderijsector. Dat betekent dat de ervaringen met VeeNET zo goed mogelijk benut zullen worden ten behoeve van andere regio's.

De takorganisaties streven onderling eveneens naar een goede samenwerking op dit punt. Dit biedt voor de gebruiker voordelen omdat toepassingen voor meerdere sectoren aantrekkelijk kunnen zijn (bijv. weerbericht) en er heel wat bedrijven in meerdere takken actief zijn.

Toekomst videotex

Videotex maakt het mogelijk om voor de gebruiker een aantal peilen op de boog te kunnen zetten. Belangrijk is dat een aantal belangrijke nadelen van videotex zijn opgelost. Videotex is echter allerminst een doel. De komende jaren zullen Videotex en Electronic Mail naar elkaar toegroeien.

Een Service-Computer zorgt ervoor dat de gebruikers kunnen beschikken over de faciliteiten om op een efficiënte manier informatie en gegevens uit te wisselen op een gebruikersvriendelijke en betaalbare methode.

Samenvatting

VeeNET is bijna een half jaar uit de startblokken. De toepassingen komen geleidelijk beschikbaar. De gebruikers zijn (kritisch-) positief.

Het woord service in de VeeNET-Service-Computer wordt onderstreept door een breed aanbod aan toepassingen, de communicatiemogelijkheden, en de introductie van 80-koloms-videotex en VeeNET-Data-Service. □

PHLO Cursussen "Informatica in de land- en tuinbouw"

Stichting Post-Hoger LandbouwOnderwijs organiseert een aantal cursussen voor afgestudeerde hbo-ers of andere belangstellenden van hbo- of wo-nivo, voor wie informatica in de land- en tuinbouw een essentiële rol in de functievervulling gaat spelen. Doel van de cursussen is het overdragen van kennis over en het bijbrengen van inzicht in recente ontwikkelingen op het terrein van de automatisering en het aanbrengen van vaardigheden m.b.t. de informatievoorziening in de agrarische sector.

Basiscursus "Informatica in de land- en tuinbouw"

Data: 21 en 22 september 1989
Plaats: Agrarische hogescholen
Groepsgrootte: maximaal 30 personen
Kosten: f600,- per persoon.

"Informatica in de rundveehouderij"

Data: 9, 10 en 23, 24 oktober 1989
Plaats: Agrarische Hogeschool Friesland, Leeuwarden
Groepsgrootte: maximaal 30 personen
Kosten: f1200,- per persoon.

"Informatica in de varkens- en pluimveehouderij"

Data: 2, 3 en 16, 17 november 1989
Plaats: Internationale Agrarische Hogeschool, Deventer
Groepsgrootte: maximaal 30 personen
Kosten: f1200,- per persoon.

"Informatica in de tuinbouw"

Data: 13, 14 en 27, 28 november 1989
Plaats: Agrarische Hogeschool van het KNLC, Delft/Utrecht
Groepsgrootte: maximaal 30 personen
Kosten: f1200,- per persoon.

"Informatica in de akkerbouw"

Data: 6, 7 en 20, 21 december 1989
Plaats: Christelijke Agrarische Hogeschool, Dronten
Groepsgrootte: maximaal 30 personen
Kosten: f1200,- per persoon.

*Informatie:
Bureau PHLO (secretariaat of ing. F. Appel),
Postbus 8130
6700 EW Wageningen
Tel. 08370-84093.*